

A Miasszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek Kongregációjának rövid története

A pápai jogú szerzetesrendet Gerhardinger Karolina, szerzetesnevén Jézusról nevezett Mária Terézia alapította, 1833. október 24-én, a regensburgi egyházmegyéhez tartozó Neunburg vorm Waldban.

Az alapítás előzményei:

1809-ben Bajorországban feloszlatták az Ágostonos Kanonisszák Kongregációját, ezzel együtt bezárták iskoláikat is. Stadtamhof plébánosa, Michael Wittmann azonnal felmérte, mit jelent az egyház számára a katolikus nevelés megszűnése. Azt tervezte, mielőtt lehetséges, újjászervezi a helyi szerzetesiskolát. Michael Wittmann ösztönzésére szerzett tanítói képesítést Gerhardinger Karolina. Egyelőre állami iskolában kezdte meg a munkát. Bár 1825-ben kísérlet történt egy katolikus tanító szövetség létrehozására: a bajor király, I. Lajos engedélyezte is működését, nem sikerült megfelelő anyagi háttérrel biztosítani a vállalkozás számára.

Franz Sebastian Job, Wittman paptársa, Neunburg vorm Waldban leányiskolát akart létesíteni. Gerhardinger Karolina és két tanítótársa vállalta az alapítást. 1833. október 24-én kezdték meg a közös szerzeteséletet. Még nem viseltek szerzetesi ruhát, nem tettek fogadalmat a tagok, és a neunburgi iskolában tanítottak. Mind az uralkodó, mind Regensburg püspöke elismerte az új alapítást, és Gerhardinger Karolínát nevezték ki az intézmény elöljárójává. Gerhardinger Karolina 1835. november 16-án tette le szerzetesi fogadalmát, és ekkor vette föl a Jézusról nevezett Mária Terézia nevet.

A rendalapító fontos felismerése volt, hogy a nő a keresztény műveltség elsajátításával tudja megújítani a családi életet, és ez kiindulópontja lehet a társadalom pozitív irányú változásának. Ezért választotta Terézia anya életfeladatul a lánynevelést. A nővérek kis közösségekben működtek, iskolákban, óvodákban, árvaházakban túlnyomórészt vidéki, szegény környezetben.

Németországban úttörő volt a nővérek munkája a 19. századi nevelés és oktatás megszervezésében.

1840-ben nyitottak házat a nővérek München-Au-ban. 1841-től ez a ház lett a rend anyaháza.

1847-ben nyitották meg az iskolanővérek Amerikában az első házukat és iskolájukat. A rend egyike lett az észak-amerikai katolikus egyházközségi iskolahálózat kiépítőinek. Az anyaház Milwaukee-ban volt.

A Kongregáció Konstitúcióját (szabályát) 1865-ben hagyták jóvá véglegesen. A Szabály többek között két igen fontos újítást tartalmazott más női rendek szabályaihoz képest.

Jézusról nevezett Mária Terézia hangsúlyozta a központi vezetés szükségességét, melynek lényege, hogy az egyházmegyékben szétszórt házak, intézmények egységes kormányzás alatt álltak. Az adott egyházmegye püspökével együttműködtek a közösségek, de pápai jogú kongregációként tevékenykedtek.

A másik lényeges módosítás: a rend ugyan klauzúras szerzetesközösség maradt, de az alapító feloldotta a szigorú klauzúrát. Az engedmény oka: a nővérek többsége - kis települések iskoláiban tanítva - két-három fős közösségeket alkottak, így a szigorú klauzúra nehezen lett volna megvalósítható.

A rend már az alapító életében gyors fejlődésnek indult. Megtelepedtek a nővérek Westfáliában, Sziléziában, Ausztriában, cseh területeken, Stájerországban, Angliában. Magyarországon 1858-ban, Temesvárott alapították első házukat, mely a későbbi magyar rendtartomány anyaháza lett.

1879-ben, az alapító halálakor 2319 iskolanővér működött 291 intézményben. Terézia anyát a münchen-angeri anyaházban temették el.

II. János Pál pápa 1985. november 17-én Rómában boldoggá avatta.

A Magyarországon működő nővérek elsősorban Délvidéken és Erdélyben hoztak létre iskolákat. Eleinte óvodákat, elemi és polgári iskolát vezettek. Középfokú intézetük csak Temesvárott, Kolozsvárott, Debrecenben és Szegeden volt.

Trianon után 22 ház és intézmény került határokon túlra.

1948-ban, az államosítás évében, minden intézményüket el kellett hagyniuk. 1950-ben, az állam és az egyház közötti megállapodás értelmében, két gimnáziumban folytathatták a tanítást, a budapesti Patrona Hungariae és a debreceni Svetits Gimnáziumban. A közösség, valamint a felvehető diákok számát azonban az állam korlátozta.

1989 után újabb intézmények nyitására nyílt lehetőség: Szegeden a Karolina Iskola kezdte meg működését iskolanővérek irányításával. 2007-től a makói Szent István Egyházi Iskola fenntartását is átvették a nővérek. A már meglévő intézmények pedig tovább bővíthettek óvodával, általános iskolával, zeneiskolával, szakiskolákkal, egyetemi kollégiummal.

A magyar rendtartomány jelenlegi (2007) létszáma 100 fő.

1957-ig Münchenben, azóta Rómában működik a Generalatus, az Általános Tanács. Napjainkban 5 világrészen dolgoznak iskolanővérek: Európában, Ázsiában, Észak- és Latin-Amerikában, Afrikában és Óceániában.

20 egységben (tartomány, régió) több missziós területen összesen 3670 nővér működik. Ez 36 országot jelent.

A Miasszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek Kongregációjának rövid története

(2. állomás válaszaihoz)

- 1.** *A pápai jogú szerzetesrendet Gerhardinger Karolina, szerzetesnevén Jézusról nevezett Mária Terézia alapította, 1833. _____-24-én, a regensburgi egyházmegyéhez tartozó Neunburg vorm Waldban.
Az alapítás előzményei:
1809-ben Bajorországban feloszlatták az Ágostonos Kanonisszák Kongregációját, ezzel együtt bezárták iskoláikat is.*
 - 5.** *Stadtamb Hof plébánosa, Michael Wittmann azonnal felmérte, mit jelent az egyház számára a katolikus nevelés megszűnése. Azt tervezte, mibehelyt lehetséges, újjászervezi a helyi szerzetesiskolát. Michael Wittmann ösztönzésére szerzett tanítói képesítést Gerhardinger Karolina. Egyelőre állami iskolában kezdte meg a munkát. Bár 1825-ben kísérlet történt egy katolikus tanító szövetség létrehozására: a bajor király, _____ engedélyezte is működését, nem sikerült megfelelő anyagi háttérrel biztosítani a vállalkozás számára.*
 - 10.** *Franz Sebastian Job, Wittman paptársa, Neunburg vorm Waldban leányiskolát akart létesíteni. Gerhardinger Karolina és két tanítótársa vállalta az alapítást. 1833. október 24-én kezdték meg a közös szerzeteséletet. Még nem viseltek szerzetesi ruhát, nem tettek fogadalmat a tagok, és a neunburgi iskolában tanítottak. Mind az uralkodó, mind Regensburg püspöke elismerte az új alapítást, és Gerhardinger Karolinát nevezték ki az intézmény elöljárójává. Gerhardinger Karolina 1835. november 16-án tette le a szerzetesi fogadalmát, és ekkor vette föl a Jézusról nevezett Mária Terézia nevet.*
 - 15.** *A rendalapító fontos felismerése volt, hogy a nő a keresztény műveltség elsajátításával tudja megújítani a családi életet, és ez kiindulópontja lehet a társadalom pozitív irányú változásának. Ezért választotta Terézia anyja életfeladatul a lánynevelést. A nővérek kis közösségekben működtek, iskolákban, óvodákban, árvaházakban túlnyomórészt vidéki, szegény környezetben. Németországban úttörő volt a nővérek munkája a 19. századi nevelés és oktatás megszervezésében.*
 - 20.** *1840-ben nyitottak házat a nővérek München-Au-ban. 1841-től ez a ház lett a rend anyaháza.
1847-ben nyitották meg az iskolanővérek Amerikában az első házukat és iskolájukat. A rend egyike lett az észak-amerikai katolikus egyházkerületi iskolahálózat kiépítőinek. Az anyaház Milwaukee-ban volt.
A Kongregáció Konstitúcióját (szabályát) 1865-ben hagyták jóvá véglegesen. A Szabály többek között két igen fontos újítást tartalmazott más női rendek szabályaihoz képest.*
 - 25.** *Jézusról nevezett Mária Terézia hangsúlyozta a központi vezetés szükségességét, melynek lényege, hogy az egyházmegyéekben szétszórt házak, intézmények egységes kormányzás alatt álltak. Az adott egyházmegye püspökével együttműködtek a közösségek, de pápai jogú kongregációként tevékenykedtek.
A másik lényeges módosítás: a rend ugyan klauzúrás szerzetesközösség maradt, de az alapító feloldotta a szigorú klauzúrát. Az engedmény oka: a nővérek többsége - kis települések iskoláiban tanítva - két-három fős közösségeket alkottak, így a*
 - 30.** *szigorú klauzúra nehezen lett volna megvalósítható.
A rend már az alapító életében gyors fejlődésnek indult. Megtelepedtek a nővérek Westfáliában, Sziléziában, Ausztriában, cseh területeken, Stájerországban, Angliában. Magyarországon 1858-ban, Temesvárott alapították első házukat, mely a későbbi magyar rendtartomány anyaháza lett.
1879-ben, az alapító halálakor 2319 iskolanővér működött 291 intézményben. Terézia anyát a münchen-angeri*
 - 35.** *anyaházban temették el.*
- II. János Pál pápa 1985. november 17-én Rómában boldoggá avatta.**
- A Magyarországon működő nővérek elsősorban Délvidéken és Erdélyben hozták létre iskolákat. Eleinte óvodákat, elemi és polgári iskolát vezettek. Középfokú intézetük csak Temesvárott, Kolozsvárott, Debrecenben és Szegeden volt.*
- Trianon után 22 ház és intézmény került határokon túlra.*
- 40.** *1948-ban, az államosítás évében, minden intézményüket el kellett hagyniuk. 1950-ben, az állam és az egyház közötti megállapodás értelmében, két gimnáziumban folytathatták a tanítást, a budapesti Patrona Hungariae és a debreceni Svetits Gimnáziumban. A közösség, valamint a felvehető diákok számát azonban az állam korlátozta.
1989 után újabb intézmények nyitására nyílt lehetőség: Szegeden a Karolina Iskola kezdte meg működését iskolanővérek irányításával. 2007-től a makói Szent István Egyházi Iskola fenntartását is átvették a nővérek.*
- 45.** *A már meglévő intézmények pedig tovább bővíthettek óvodával, általános iskolával, zeneiskolával, szakiskolákkal, egyetemi kollégiummal.
A magyar rendtartomány jelenlegi (2007) létszáma 100 fő.*

1957-ig Münchenben, azóta Rómában működik a Generalatus, az Általános Tanács. Napjainkban 5 világrészben dolgoznak iskolanővérek: Európában, Ázsiában, Észak- és Latin-Amerikában, Afrikában és Óceániában.

50. 20 egységben (tartomány, régió) több missziós területen összesen 3670 nővér működik. Ez 36 országot jelent.